

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — „ 80
Posamezne štev.
15 kr.

Oznaniła
ikrat natisnena
od vrste 15 kr.

Naročnina,
oznaniła in reklamacije
pošiljajo se
upravnistvu
v Maribor.

Odpriše reklama-
cije so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasilo

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
urednistvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katere se želi
odgovor,
naj se pride
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se ne oziramo.

Nefrankovana pisma,
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
stež poslani knjige
se ne vračajo.

Glavna skupščina „Štajerske učiteljske zaveze“ dne 13. in 14. septembra meseca t. l. v Ljubnem.

I. Zborovanje odposlancev.

V ponedeljek dne 13. septembra meseca ob 2. uri popoldne pričelo se je zborovanje odposlancev v mestni dvorani.

Gospod načelnik, ravnatelj Gottlieb Stopper iz Gradca, pozdravi prisrčno udeležence ter konstatuje najprej, katera društva so odposlala k letošnji glavni skupščini svoje delegate. Vsa štajerska učiteljska društva razen šolskih okrajev Gornji grad, Konjice, Ljutomer, Ptuj, Savinska dolina, Slovenjgradec in Šaleška dolina bila so pri tej skupščini zastopana.

Tajnik ravnatelj Franc Söllner prečita poročilo o delovanju „Štajerske učiteljske zaveze“ za zavezni leti 1895 do 1896 in 1896 do 1897. To poročilo izraža delovanju načelnistva popolno priznanje ter omenja nadalje, da je graško učiteljsko društvo svoječasno iz „Zaveze“ izstopilo, ker je glavna skupščina l. 1895. v Voitsbergu bila sklenila, list graškega učiteljskega društva „Pädagogische Zeitschrift“ opustiti kot glasilo „Zaveze“ ter od dne 1. januarja meseca 1896. l. časopis „Oesterr. Lehrerzeitung“ proglasiti svojim glasilom. Tudi vprašanja o upeljavi prisiljenega zavarovanja v slučaju bolezni, dalje delovanja odborovega z ozirom na Ebenhoch-ov šolski predlog, delovanja gledé na ureditev učiteljskih plač itd. dotika se tajnikovo poročilo.

Gospod Pröll prečita daljši dopis „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, v katerem se posebno naglašá solidarnost z drugimi avstrijskimi učiteljskimi zavezami gledé na stanovske interese, katerej točki udeleženci glasno pritrujejo.

Predsednik izrazi svoje posebno veselje na tem, da slovenski učitelji ravno tako mislijo in delajo, kakor njihovi nemški tovariši. To kaže jasno — pravi dalje — letošnja glavna skupščina „Zaveze“ v Celju, kjer se je označilo stališče, katero zavzema slovensko učiteljstvo napram Ebenhoch-ovemu predlogu. Predsednik pozdravlja torej slovenske učitelje kot zveste pomočnike in neustrašene zagovornike svobodne šole.

Gospod Franc Söllner poroča v nameravanej novoustanitvi zavezinega glasila. Poročevalec naglašá, da je bilo treba, ker se je pri glavni skušnici v Voitsbergu graški list „Pädagogische Zeitschrift“ kot zavezino glasilo opustil, predno se novi list „Oesterreichische Lehrerzeitung“ proglasi glasilom zaveze, nekoliko počakati, da se spozna stališče in pokaže tendenca novega lista. Pa kmaľu se je pokazalo, da je ta časopis šolsko-političen list, namenjen nemško-avstrijskemu učiteljstvu, torej glasilo „Nemško-avstrijske učiteljske zaveze“. Zaveza štajerskih učiteljskih društev pa šteje

tudi slovenska učiteljska društva kot svoje ude in zaradi tega je nastala potreba, da se sestavi za novo glasilo tak program, ki bode upošteval slovensko ravno tako, kakor nemško učiteljstvo. Z vprašanjem o ustanovitvi posebnega glasila za Štajersko bavi se je na podlagi teh prevdarkov poseben odbor in v imenu tega odbora predlaga poročevalec, da se ustanovi za Štajersko posebno glasilo. Štajarsko učiteljstvo pa pripada po svoji narodnosti raznim političnim strankam. Vsled tega pa se bode imelo novo glasilo ozirati le na to, kar nas združuje in veže, a skrbno se bode moralo izogibati vsemu, kar bi žalilo narodni čut ter nas utegnilo razdružiti. Novi list bode dvakrat mesečno izhajal ter imel odgovornega urednika, kateri bode listu dal samo ime — odgovorni urednik torej ne bode smel biti učitelj. Tak „urednik samo po imenu“ se je baje že ponudil.

Predloge poročevalca je delegacija skoraj soglasno sprejela.

Gospod J. Hendrich poročal je potem o upeljavi obligatoričnega zavarovanja v slučaju bolezni. Poročevalec naslikal je na podlagi obširnega elaborata bistvo takega zavarovanja ter nja upeljavo učiteljstvu najtopleje priporočal. Njegovo poročilo provzročilo je dolgotrajno in jako živahno debato. Iz raznih stališč pojasnjevali so razni govorniki dobre in slabe strani obligatoričnega zavarovanja v slučaju bolezni, končno pa se je dotični predlog z 42 proti 35 glasom odklonil.

Ko so se bile še rešile nekatere druge, manj važne zadeve, zaključil je predsednik ob pol šestih zvečer sejo delegacije.

II. Glavno zborovanje.

V torek dne 14. septembra meseca točno ob 9. uri dopoldne pričelo se je v pevski dvorani v mestnem parku glavno zborovanje, katero je otvoril načelnik, gospod ravnatelj Stopper.

Gospod predsednik pozdravi vse udeležence, posebno pa navzočega okrajnega glavarja, mestnega župana, ter navzoča dva državna in dva deželna poslanca in še nekaj drugih častnih gostov. Velikanska pevska dvorana bila je gostov in udeležencev polna.

Praden se preide na dnevni red, spominja se predsednik največjega prijatelja in dobrotnika ljudske šole, ustvaritelja šolstva in našega stanu, in zbor sklene, da se odpošlje pred Najvišji prestol brzojavna izjava udanosti.

V imenu mestne občine Ljubenske govoril je župan dr. Ignacij Buchmüller ter udeležence glavnega zborovanja prisrčno pozdravil.

Gospod Josip Killer zavračal je potem v izvrstnem govoru klerikalne liste, kateri neprestano napadajo učiteljstvo. Ne bodemo se spuščali v podrobnosti dobro premišljenega govora, omenimo le, da je bil govor sprejet z burnim in demonstrativnim odobravanjem. Resolucija, katero je poročevalec nasvetoval, bila je soglasno sprejeta.

Gospod Pr. Monschein poročal je o zadevi rednega disciplinarnega postopanja za štajersko učiteljstvo ter zahteval, da se čim najhitreje predloži dotični elaborat deželnemu zboru, kateri mu naj podeli zakonito veljavo. Na podlagi jako temeljitega poročila se sklene, da se pričujoči elaborat o disciplinarnem redu nemudoma dopošlje v pretresovanje vsem štajerskim učiteljskim društvom, katera prevzamejo dolžnost, najkasneje do konca tekočega leta svoje mnenja zavezinemu vodstvu naznaniti, katero se vrh tega pooblasti, da ta elaborat gledé na opravičene zahteve in predloge, katere bodo gotovo posamezna društva prijavila, še enkrat uredi, tako da bode vodstvu mogoče, najkasneje koncem marcija meseca bodočega leta ta elaborat, kateri je na tak način prebil censuro vseh štajerskih učiteljskih društev, predložiti deželnemu odboru v zakonito odobrenje.

Gospod Ferdo Schreithofer govoril je o imenovanju stalnih šolskih nadzornikov. Poročevalec nasvetuje resolucijo, v kateri pozivlje zavezo, da z vsemi silami deluje na to, da prepreči tak zakon. Navzoči državni poslanec Lorber, kateri je v zadnjem zasedanju sprožil predlog o imenovanju stalnih šolskih nadzornikov, opravičeval se je zaradi stavljenega predloga, rekši, da je hotel s tem učiteljstvu le ustreči in koristiti. Izjavil je dalje, da je, ker je to želja vsega učiteljstva, sé zadnjim zasedanjem tudi njegov predlog pokopan in se ne bode več stavil.

Gospod Artner predlaga, naj zaveza danes izjavi, da se strinja z resolucijami v Gradcu vršivšega se prostega učiteljskega shoda z dne 26. maja meseca m. l. ter naj vloži do visokega deželnega zbora prošnjo, da naj se uvaža na tem mestu edino le peticija tega shoda, nikakor pa ne resolucije ptujske skupščine. Poročevalec je dalje tudi omenil, da je izvedel, ko namerava deželni zbor štajerskim učiteljem urediti plače tem potem, da se uvede zopet šolnina. Učiteljstvo mora se takim nakanam z vsemi silami upreti. To bi pač ne pomenilo nič družega, nego ubožnejše slojeve našega ljudstva naščuvati zoper učitelje, katerim bi bili šolski krajcarji namenjeni. Naj bi se vendar enkrat davki jeli pravično nakladati in sicer v tem zmislu, da se onim „zgoraj“ doda, kar se nižjim slojem pretežko naklada. V pričo navzočih deželnih poslancev kritikuje govornik z rezkimi besedami sedanji plačilni sistem, slika drastično tužno gmotno stanje učiteljstva ter zagotavlja poslance, da ne bomo prej odjenjali, dokler se ne odpravi krivica gledé na sedanji plačilni sistem. Skupščina glasno pritrjuje besedam poročevalčevim ter soglasno sprejme njegov predlog.

III. Nadaljevanje zborovanja odposlancev.

Predlog gospoda Brinarja gledé nastavljanja suplentov obvelja v tem zmislu, kakor ga je naša „Zaveza“ sprejela in kakor ga je stavila že 1893. leta „Štajerska učiteljska zaveza“ v Ptuj.

Potem so se vršile volitve v novi odbor. Nekateri delegatje, katerim je zmanjkalo potrpežljivosti, bili so se pred volitvijo že odstranili (mesto Maribor!). Sedanji predsednik Stopper je odklonil opetno izvolitev in bil mesto njega predsednikom izvoljen sedanji tajnik, ravnatelj Fr. Göllner iz Gradca, njegovim namestnikom pa Stopper. Dalje so bili izvoljeni v odbor iz Gornjega Štajerskega gg. Artner, Horvatek, Otter, iz Srednjega Štajerskega Stopper, Schellauf, Pröll, iz Spodnjega Štajerskega Schreiner, Praprotnik, Porekar. V odbor bili so tudi izbrani gospodje Monschein, Resch, Hendrib, Baumgartner, Weber in Schweinzger. V uredniški odbor so bili izvoljeni gospodje Killer, Monschein in Pröll.

Naposled se poslovi gospod Stopper od skupščine kot dosedanji predsednik. Gospod nadučitelj Košar povdarja v jedernatem govoru zasluge odstopivšega načelnika za zavezo ter posebno naglašá, da se imamo le gospodu Stopper-ju zahvaliti, da smo danes slovenski učitelji z nemškimi tovariši združeni ter da skupno korakamo in delujemo. Govornik opozarja, da je posebno v današnjih politično vihnih časih to bilo težko doseči, a gospod Stopper rešil je svojo nalogo sijajno. Gospod Kušar pričakuje tudi od njegovega naslednika, gospoda ravnatelja Söllner-ja, da se bode ravnal po vzgledu zaslužnega mu predsednika, čemu novi predsednik pritrjuje. Konečno še zagotavlja gospod Stopper, da ostanejo njegove moči tudi zanaprej zavezí na razpolago, ter zaključí skupščino „Štajerske učiteljske zaveze“.

L—r.

Slovniška teorija Kernova.

Piše dr. Janko Bezjak.

(Glej „Popotnik“ 1896. I., str. 249—254.)

III. O predmetu in prislovnem določilu.

Morda bo se komu čudno zdelo, da smo predmet in prislovno določilo postavili v isti odstavek. A dalnja pot razprave bo pokazala, da je bilo treba, ta dva različna pojma zjediniti v eno točko.

Doslej še nismo govorili o tem, katera določila stavkova razločuje Kern, ker ni bilo potrebno in prilika ni bila nanesla. Sedaj pa je potreba, da si prej ogledamo stavkove člene Kernove, predno bomo mogli govoriti o njegovi določbi, tičeči se predmeta.

Kern deli vsa določila stavkova v dva glavna dela; prvemu pripadajo neposredna drugemu posredna. Neposredna so tista, ki določujejo povedni glagol in sicer ali njegovo osebo (Verbalperson) ali njegovo vsebino (Verbalinhalt), posredna pa tista, po katerih se določujejo neposredna. Osebkova beseda je n. pr. neposredno, njen pridevek pa posredno določilo.

Prestreljeno tiskane besede so v prvem sledečih dveh stavkov neposredna, v drugem posredna določila: Vsak dober državljani ljubi prav zvesto svojo domovino; vsi modrijani zemlje ne bi mogli izmeriti sveta.

V prvem stavku so torej neposredna določila: osebek (po Kernu osebkova beseda) „državljani“, prislovno določilo „zvesto“ in predmet „domovino“; posredna: pridevka „vsak“ in „dober“, prislovno določilo „prav“ in pridevek „svojo“. V drugem stavku so posredna določila: pridevka „vsi“ in „zemlje“ in predmet „sveta“; neposredna: osebek „modrijani“ in predmet „izmeriti“.

Ta razdelitev, po kateri se isto določilo rabi sedaj kot neposredno, sedaj kot posredno, je sicer opravičena, a vendar bo jo treba z nečim dopolniti, česar Kern ni izrecno pripomnil, ker je ali menil, da ni potreba, ali ni mislil na-nje. Kaj je namreč z onimi določili, ki še dalje pojasnjujejo posredna? Primer bo reč razjasnil. Dopolnimo gori navedeni stavek o modrijanih na ta način: Vsi modrijani te zemlje ne bi mogli izmeriti vesoljnega sveta. Tu smo posredna člena „zemlje“ in „sveta“ določili po pridevkih „te“ in „vesoljnega“. Ali naj takih posrednih določil ne razločujemo od onih, ki so naravnost zavisna od neposrednih? — Kern, kakor se kaže, ne dela razlike: njemu so določila, pojasnjujoča povedni glagol, neposredna, vsa druga pa posredna. Vendar pa sodimo, da bi bolje storili, ko bi vsa določila razločevali po stopnji njihove zavisnosti, imenujoč ona, ki so zavisna od povednega glagola, določila prve stopnje, ona, ki so zavisna od teh, določila druge stopnje, od teh zavisna določila tretje stopnje itd. Pravimo „in tako dalje“; kajti mogoče je sestaviti sklad tudi z določili četrte, pete, šeste stopnje. Če pretvorimo že omenjeni stavek tako-le: Vsi modrijani te zemlje ne bi mogli prešteti zvezd tako neizmerno velikega sveta, dobimo stavek, v katerem je predmet „prešteti“ določilo prve, predmet „zvezd“ določilo druge, pridevek „sveta“ določilo tretje, pridevek „velikega“ določilo četrte, in prislovni določili „neizmerno“ in „tako“ zaporedoma določili pete in šeste stopnje.

Poleg razdelitve v neposredna in posredna določila še Kern navaja drugo, ki pa tudi ni popolna. Čita se v odstavkih 56. in 57. Grundriss-a, katerima je naslov: Uebersicht über die Satzbestimmungen. Tam deli vsa določila prvič v določila povednega glagola, drugič v določila samostalnika. Prva so zopet dvojja: določila glagolove osebe ali osebkova določila (Subjectsbestimmungen) in določila glagolove vsebine ali povedkova določila (Prädicatsbestimmungen).

Osebkovo določilo je samo ene vrste: osebkova beseda, ki more biti ali v imenovalniku ali v zvalniku.

Povedkova določila razpadajo v dva dela: v sklone (Casus) in prislove (Adverbien).

Skloni se zopet delé: prvič so skloni sami, in sicer imenovalnik, ki mu je ime povedni imenovalnik (Prädicatsnominativ), tožilnik, dajalnik, rodilnik; drugič so skloni s predlogi (Casus mit Präpositionen).

Prav tako so prislovi dvoji: sami in s predlogi. Vseh je torej devet vrst določil povednega glagola, izmed katerih je sedem vrst določil povedkovih.

Določila samostalnika ali pridevki (Attribute) so troja: prvič pridevniki, drugič samostalniki, tretjič prislovi.

Pridevniki se nadalje delé: v prave pridevnike, deležnike, zaimke, števnike.

Samostalniki so: prvič sami in sicer ali v rodilniku, ali v istem sklonu, v katerem je beseda, ki se na-njo nanašajo (pristavki Appositionen); drugič s predlogi.

Prislovi so tudi ali sami ali s predlogi.

Vseh je torej devet vrst pridevkov: čvetero pridevniških, troje samostalniških, dvoje prislovnih.

Evo primere za Kernovo razdelitev!

I. Določila povednega glagola.

A. Določila glagolove osebe (osebkova določila.):

1. Osebkova beseda:

- a) v imenovalniku: Solnce sije;
- b) v zvalniku: Brate pojdi!

B. Določila glagolove vsebine (povedkova določila):

1. Skloni:

a) skloni sami:

- α) imenovalnik, imenovan povedni imenovalnik: Cvet postane sad;
- β) tožilnik: Oče ljubi sina, ostal je ves dan;
- γ) dajalnik: Pomagaj prijatelju;
- δ) rodilnik: Spominjam se Boga.

b) skloni s predlogi: Podoba visi ob steni, govorila sva o tebi, bežal je pred njim, upal je na božjo pomoč itd.

2. Prislovi:

- a) prislovi sami: Prišel je včeraj, pridno dela, ne dežuje;
- b) prislovi s predlogi: blagoslov pride od zgoraj, za danes je dovolj.

II. Določila samostalnika (pridevki).

A. Pridevniki:

- 1. pravi pridevniki: Blagi značaji so redki, veselimo se lepega dne;
- 2. deležniki: Cvetoče drevo vonja, napet lok počí;
- 3. pridevniški zaimki: Takega človeka spoštujem, to je moja knjiga;
- 4. pridevniški števniki: Mi smo štirje junaki, prva zapoved se glasi.

B. Samostalniki:

1. sami:

- a) v rodilniku: Dunaj je glavno mesto Avstrije;

b) v istem sklonu, v katerem je samostalni^k, ki se na-nj nanaša pridevek = pristavek (apozicija): Mesto Vineta je bilo slovansko, posnemajmo Slomška, vrlega rodoljuba!

2. s predlogi: Učimo mladino ljubezni do domovine!

C. Prislovi:

1. sami: Ljudje doma me ne poznajo več, cerkvice tam gori se daleč vidi.

2. s predlogi: Pot do tja ni težka, priprave za jutri so dovršene.

Pa pripomnili smo zgoraj, da ta razdelitev ni popolna, ker ne obsega vseh mogočih določil. Poglejmo torej, česa še manjka! Pogrešamo določil pridevnika in prislova in onih glagolskih oblik, ki niso povedki, namreč nedoločnika in deležnika, v slovenščini pa še namenilnika. Primeri naj to razjasnijo!

Priden učenec je hvale vreden; prišel je prav sedaj; ne smeš zanemarjati svojih dolžnostij; zagledavši naše vojake, spustil se je sovražnik v beg, hodil je zvesto opravljat svoje službe.

V prvem teh stavkov določuje samostalni^k „hvale“ pridevni^k vreden; v drugem prislov „prav“ prislov „sedaj“; v tretjem samostalni^k „dolžnostij“ nedoločni^k „zanemarjati“; v četrtem samostalni^k „vojake“ deležni^k „zagledavši“; v petem pridevni^k „zvesto“ namenilni^k „opravljat“.

Sicer pravi Kern v odstavku 55. že večkrat omenjene knjige (Grundriss itd.), da se pridevniki (deležniki) in prislovi splošno določujejo prav tako, kakor povedni glagol, to je po sklonih brez predlogov in s predlogi in po prislovih brez predlogov in s predlogi, in navaja tamkaj precejšnje število primerov. Prav zato pa se moramo čuditi, da jih ni uvrstil v gori navedeni pregled stavkovih določil; kajti vsak pregled bodi popoln, če hoče obdržati svojo veljavnost!

Naj se nam torej dovoli, da dopolnivi Kernovo razdelitev v odstavkih 56. in 57., razdelimo pregled stavkovih določil tako-le: 1. določila povednega glagola; 2. določila samostalnika; 3. določila pridevnika; 4. določila prislova; 5. določila nedoločnih glagolskih oblik: deležnika, nedoločnika in namenilnika. Po tej dopolnitvi še lahko pristavimo, da se ta razdelitev tudi strinja z razdelitvijo v neposredna in posredna določila: prva točka obsega neposredna, druge štiri točke pa sama posredna določila.

Iz tega pregleda pa tudi spoznamo, katere stavkove člene je Kern obdržal, katere zavrgel. Rabijo mu izmed tehniških imen, v vsaki slovnici se nahajajočih, ta-le: osebek (Subject), povedek (Prädicat), pridevek (Attribut); dalje ima povedni imenovalni^k (Prädicatsnominativ) in povedni tožilni^k (Prädicatsaccusativ), katerih ni najti v vsaki slovnici — povednega tožilnika sicer ne navaja v onem pregledu, ampak že prej v odstavku 33., kjer govori o določevanju povedka po dveh tožilnikih, postavili pa smo ga semkaj zaradi popolnosti. Na novo je uvedel ime osebkove besede (Subjectswort); zavrgel pa je ime prislovnega določila.

Med izrazi, v pregledu navedenimi, še pogrešamo imena predmeta (Object). Iz tega bi morda kdo sklepal, da je tudi tega zavrgel. A ni ga zavrgel popolnoma, vendar ga ne rabi v tistem obširnejšem smislu, katerega je imel ta pojem doslej, ampak v omejenem: njemu je le tožilnikov predmet objekt, roditeljkovega in dajalnikovovega predmeta ne pozna, in prav tako tudi ne predmeta s predlogom; roditeljkov in dajalnikov predmet sta mu le sklon a in predmet s predlogom mu je sklon s predlogom.

Kako Kern določuje pojem osebk a, povedka, osebkove besede in povednega imenovalnika, to nam je že znano. Vemo tudi, da ne potrebujemo pojuna osebkove besede in da še moramo vzprejeti druge povedkove sklone, kakor povedkov roditelj in povedni

sklon s predlogom; v slovanščini pa tudi povedkov dajalnik* in orodnik. O pridevku se pa njegovi nazori ne razločujejo od nazorov drugih slovničarjev; torej še nam ostaneta predmet in prislovno določilo, o katerih se bo sukala sledeča razprava. (Se nadaljuje.)

Še nekoliko mislij o jezikovnih vajah.

Priobčil ravnatelj Robič v Ljutomeru.**

Smoter slovniškega pouka v ljudske šoli je, da se otrokom podá ono slovniško znanje, ki je potrebno, da se materinščina razumi in pravilno rabi ustmeno in pismeno.

To podajanje pa se naj ne godi toliko z mehaničnim slovniškim razlaganjem, marveč v prvej vrsti z praktičnimi vajami v govorjenju.

Te praktične govorne vaje naj se marljivo zvršujejo že od prvega šolskega dne zmerom naprej do zadnjega šolskega leta, a ne zmerom enakomerno, ampak tako, da se od leta do leta po stopnjah razširjujejo.

Sicer je pouk v materinščini (učni jezik) razdeljen po učnem načrtu na tri dele: a) nazorni nauk, b) slovnico in c) na pravopis in spisje; vendar naj si učitelj pri jezikovnem pouku prizadeva, vse te tri stroke jezikovnega pouka spraviti v jednotno zvezo.

Gojitev formalnih jezikovnih vaj in pa gojitev jezikovnega čuta ste v ljudske šoli jednako važni. Obedve imate skupni smoter: a) pospeševati razumevanje materinščine in b) pospeševati njeno pravilno ustmeno in pismeno rabo ter oboje tudi doseči. V doseg tega smotra naj bo učitelju ukaz štaj. dež. šol. sveta z dne 28. novembra meseca 1891, št. 7222 glavno vodilo.

Na nižji stopnji ima gojitev jezikovnega čuta prednost. S to gojitvijo se bavimo pri nazornem nauku. Ta nauk naj se ozira v prvem šolskem letu posebno na govorne vaje v kratkih stavkih, a v drugem oziroma tretjem šolskem letu naj ima nazorni nauk že nekoliko slovniški namen v okviru golega prostega stavka. Na tej stopnji naj se naslanjajo govorne vaje na imena, lastnosti, djanja, spol in število oseb in reči. Take slovniške govorne vaje — brez vsega mehaničnega slovniškega razlaganja — dajejo učitelju mnogo gradiva za prve vaje v govorjenju, učencem pa dovolj mikavnega, spodbudnega in kratkočasnega učila.

Na srednji stopnji naj se učitelj na jezikovni čut in na slovnico enakomerno ozira. Na tej kakor tudi na višji stopnji naj bo čitanka (berilo) družéce središče vsega jezikovnega pouka. Na berilo naj se naslanjajo slovniške ustmene pa tudi pismene vaje. Primerna berila naj se porabijo za gramatične namene in sicer za zbirko zglednih stavkov, iz katerih naj se razvijajo dotična slovniška pravila, brez katerih ne moremo lahko shajati, a skrbeti imamo zato, da jih učenci po učiteljevem navodilu sami razvijajo, jih najdejo in tudi razumejo. Več izbranih zglednih stavkov zapiše učitelj na tablo; o vsakem stavku se učitelj z učenci pogovarja gledé na slovniško pravilo, katero hoče razviti. Ta pogovor se tako dolgo nadaljuje, da učenci dotično slovniško pravilo, katero so tako rekoč sami našli, razumejo; na to pa sledi mnogovrstna vaja, ustmena in pismena, na podlagi berila ali pa v posebnih slovniških nalogah. Da učenci dotično slovniško pravilo zares razumejo, dokažejo lahko, ako znajo o dotičnem slovniškem pravilu odgovarjati na vprašanje „zakaj?“ in ako znajo stavke, stavkove člene in besedna plemena med seboj primerjati ter se o njih različnostih in podobnostih izraziti, kar se lahko vrši pri

* Kern sicer tudi rabi izraza „Prädicats Genetiv“ in „Prädicats-Dat.“, a, kakor bomo videli, v drugem smislu.

** Primeri dopis iz Konjskega okraja v 17. in dopis gosp. Heriča v 18. št. „Popotn.“. Uredn.

analizi. Primerna berila pa nam tudi služijo za slovniške vaje v okviru razširjenega prostega stavka na srednji, in zloženega stavka na višji stopnji.

Pa tudi na višji stopnji, na katerej ima slovnica prednost, ne smemo zanemarjati gojitve jezikovnega čuta, ker še le potem smemo smatrati posamezna slovniška pravila kot duševno last učencev, ako smo učence mnogovrstno in po pravi poti mišljenja vadili in izurili v jezikovnem čutu tako, da znajo s tem čutom gospodariti v govoru in pismu, in to takó, da posamezne hibe v govoru in pismu takoj občutijo in se jih dosledno ogibljejo.

Tudi pouk v spisju zna služiti slovniškim namenom in sicer z izpremembo oblike slovniške vrste; n. pr. povest ali berilo se izpremeni takó, da se predrugači razmerje osebe ali števila, da se predrugači čas djanja, ali pa: povest ali berilo se razširi takó, da se pridenejo prilastki, dopolnila in prislovna določila itd. Vsporedno s pravimi spisnimi vajami naj se pa tudi izdelujejo take vaje, ki izhajajo iz ustmenih slovniških vaj, tako da se slovniška tvarina tudi pismeno obravnava.

Zelo važno in prav primerno sredstvo za ponavljanje slovniškega znanja, osobito slovniških pravil in za spodbudo učenčeve samodelavnosti je ustmena analiza stavkov, stavkovih členov in besednih plemen.

Ako pa hočemo povzdigniti materinščino do višje stopinje, je dolžnost vsakega učitelja in vsake učiteljice, da budi otrokom občutek za lepi in pravilni govor. Ta občutek pa se budi in vtrjuje s tem, da učitelj (učiteljica) pri pouku v šoli kakor tudi zunaj šole lepo in pravilno govori in učencem popravlja slabe besede in izraze in da pohvali pravilno govorjenje.

Lepo in slovniško pravilno govoriti pa zna le tisti učitelj (učiteljica), ki je dotičnega učnega jezika, pri nas torej slovenskega popolnoma več. V to svrho je učiteljem in učiteljicam potrebno, da marljivo in razumno čitajo jezikoznanstvene in slovstvene knjige po izreku: „Čitanje vživlja naš duh in okrepuje v učenju utrujenega“.

Za vspešno poučevanje materinščine pa ne zadostujejo samo v učnem jeziku dobro izobraženi učitelji (učiteljice) ampak treba je tudi dobrih slovnice in čitank.

Listek.

Prolog.

Zložil in pri abiturijentski akademiji dne 17. julija meseca 1887. l. govoril abiturijent Vinko Škof.

Končano delo, uk in trud končan!
Prostosti nam žari pogled željan.
Skrbi, ki ste grenile mlado nam življenje,
Izginite! napočil je prostosti dan! —
Prostost! Kako to v srci nam odmeva,
Kako nas dviga in ogreva!
Prispeli ste, oj, bratje, sestre mi,
Da v slogi končno združimo se vsi!
Denašnji dan si vtisnimo v srcé,
Denašnji dan vesel nam praznik bodi —
Kdo ve, morda je praznik to poslednji!
Zakaj, ko iz svetá mladostnih let
Radostno stopamo v drugačen svet,
Zdaj bode se šele pričelo
Navdušeno in sveto delo!
In dela tega krasni plod
Uživaj naš slovenski rod! —

Sto upov nam srcé goji,
Sto vzorov v duši nam brsti —
Saj nam pomlad prekrasna zeleni!
Od njenih cvetov vsak sadú obilo si obeta;
A ko nam potekó mladostna leta,
Izgine cvetje in zelenje vse nam iz sreá.

V vasici gorski, daleč od svetá
V ponižni hišici samevam . . .
Oj, sam! — In vendar nisem sam! —
Saj spremla me na potih vseh gorjé,
Gorjé, ki dan in noč mori srcé! —
O, zamorjen je cvet mladostni;
Izginila iz srca, jedva vznikla je pomlad,
In s cvetjem njenim je uničen sad!
Izpolnila se mi od sto željá
Nobena ni, iz nad nešteti

Dalje na str. 298.

Račun

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ za IX. upravno leto 1897.

Tek. št.	Ime društva	Vplačalo za		Opomba	gld.	kr.
		1896	1897			
		gld.	kr.	gld.	kr.	
A. Dohodki.						
1	Brežice: Učit. društvo za brež. in sevn. okraj	5	90	5	40	68 95
2	Kozjansko učiteljsko društvo	—	—	10	80	4 89
3	Celje: 1. Učit. društvo za celjski in laški okraj	—	—	10	80	7 46
4	2. Gornjegrasko učiteljsko društvo	—	—	—	—	—
5	3. Konjsko učiteljsko društvo	3	50	5	20	10 —
6	4. Savinjsko učiteljsko društvo	—	—	2	40	4 —
7	5. Šmarsko učiteljsko društvo	—	—	—	—	2 20
8	Črnomeljско učiteljsko društvo	5	20	—	—	30 18
9	Goriško učiteljsko društvo	16	20	—	—	8 —
10	Kamniško učiteljsko društvo	—	—	5	—	18 —
11	Kopersko učiteljsko društvo	—	—	4	—	21 82
12	Kranjsko učiteljsko društvo	—	—	8	20	2 70
13	Krško učiteljsko društvo	—	—	5	—	4 48
14	Krško: Pedagoško društvo	—	—	—	—	44 85
15	Litijsko učiteljsko društvo	5	80	5	—	2 46
16	Ljubljana: Slovensko učiteljsko društvo	—	—	—	—	229 99
17	Ljutomersko učiteljsko društvo	5	—	—	—	—
18	Logaško učiteljsko društvo	8	40	—	—	—
19	Maribor: 1. Učit. društvo za mariborsko okol.	9	—	8	—	—
20	2. St. lenartsko učiteljsko društvo	—	—	4	20	—
21	3. Slovenjebistrsko učit. društvo	4	90	4	60	—
22	Novomeško učiteljsko društvo	4	40	2	80	—
23	Postojnsko učiteljsko društvo	—	—	6	—	301 gld. 41 kr.
24	Ptuj: 1. Ptujsko učiteljsko društvo	—	—	9	20	229 " 99 "
25	2. Ormoško učiteljsko društvo	—	—	5	20	71 " 90 "
26	Radovljsko učiteljsko društvo	—	—	8	10	137 " 20 "
27	Sežansko učiteljsko društvo	—	—	2	60	—
28	Slovenjegrasko učiteljsko društvo	—	—	—	—	301 gld. 41 kr.
29	Salesko učiteljsko društvo	—	—	8	40	229 " 99 "
30	Tolminsko učiteljsko društvo	1	60	2	60	71 gld. 42 kr.
31	Volosko učiteljsko društvo	—	—	7	30	—
	Skupaj	71	90	187	20	—
B. Troški.						
1	Popotnina upravnega odbora v Opatijo	—	—	—	—	—
2	Telegrami	—	—	—	—	—
3	Narodni Tiskarni za vsopred	—	—	—	—	—
4	Na račun ormoškega učiteljskega društva za leta 1895 in 1896, št. 25 od leta 1896	—	—	—	—	—
5	Naročnina „Deutsch-östrerr. Lehrerzeitung“ za leta 1896 in 1897	—	—	—	—	—
6	Gospodu A. Gradšniku potnino v Ljubljano	—	—	—	—	—
7	Potnina upravnega odbora v Ljubljano dne 19. aprila mes. 1897	—	—	—	—	—
8	Gospodu Križmanu za leto 1895	—	—	—	—	—
9	Naprsni trakovi	—	—	—	—	—
10	Upravni troški predsedništva	—	—	—	—	—
11	" " tajništva	—	—	—	—	—
12	" " blaginjskega	—	—	—	—	—
13	Potnina upravnega odbora v Celje dne 4. in 5. avgusta mes. 1897	—	—	—	—	—
14	" Slovenskemu Narodu" za tiskovine	—	—	—	—	—
	Skupaj	—	—	—	—	—
A. Dohodki: a) Prebitek od leta 1896 92 gld. 31 kr.						
b) Letni doneski l. 1896 71 " 90 "						
c) " " 1897 137 " 20 "						
B. Troški 301 gld. 41 kr.						
V Celju, dne 4. avgusta meseca 1897. 229 " 99 "						
Prebitek 71 gld. 42 kr.						
L. Jelenc l. r., Fr. Luznar l. r., predsednik. blagajnik.						
Pregledali in našli v redu:						
Celje, dne 5. avgusta meseca 1897.						
F. Brinar l. r., Lovro Šah l. r., Fr. Kranjc l. r.						

Rodilo se mi je morjé gorjá!

Oj, bila le je krasna sanja,

Ko upal sem v mladostnih dneh. —

In zatopim se zopet v sanje mladih let,

Ko srečen storil prvi sem korak mej svet.

Delil sem z brati bratsko srečo,

In bile drage so sestré,

Ki tuje jim biló gorjé! —

Tedaj jaz vendar nisem sam, ki se borim,

Ki tu v samoti pazabljen za narod svoj trpim. —

Mogoče brat, ki je le vzore si gojil,

Ki srce je, kot jaz, si z upi sladkimi pojil,

Takisto čuti zdaj in misli, da je sam!

On hrepeni po istem smotru svetem,

Ki svet jedin i meni je.

Mladostnih nad, ki jih gojil je v srci vnetem,

Ovarale takisto so ga morebiti vse! —

Iz misli te se spet rodi pomlad brsteča,

Srečé mi pomladi se, nova sreča

Cveté mi v prsih, ki nosile prej so le gorjé!

Kako mi rase moč, poprej veneča,

Kako mi spet kipi srce,

Iznova mlade si goji želje!

Užiga znova plamen se krepostni,

Oko v mladostnem ognji mi žari,

In zopet upov sto srce goji! —

Tako spomin me na denašnji dan

Omlajal bo, krepil mi moč,

In v srce omlajeno vlival nov pogum

In čistil bo mi vzore, bistril um,

Netil mi v srci čustva sveta,

Ki zdaj gojim v mladostnem ognji jih zvestó.

Neznaten je in majhen ta naš zbor,

A vsako srce sveti svoj goji nam vzor!

Ta vzor nam je naš borni rod,

Njegova sreča nam je smoter!

Oj, narod moj bo vstal krepak,

Iz praha bedni rod bo vzrastel jak,

Že v duhu zrem, kako mu rase moč,

Ko združen pod trobojno mu zastavo

Pogumno stopa v sveti boj.

In narod moj je prost! —

Kot cvetko nežno si goji vrtnar ljubeče,

Priliva ji, da srcece drobnó

Ne vsahne ji, tako i mi ljubó

Gojiti hočemo mladino narodu skrbnó.

Iz te mladine vzrase rod krepkejši,

Glej, nova doba, časi veselejši in srečnejši

Zdaj mojemu narodu zacvetó!

A ne samo za narod svoj in jezik sveti

Mladino nežno hočemo razvneti,

Mi svoji Avstriji smo zvesti siní,

Nam oče vsem je svetli car,

Narodom zvestim blag vladar!

Zato ljubezen domovinsko hočemo buditi,

V ljubezni domovinski Avstriji vzgojiti

Le krepke, zveste sine,

Branitelje nam mile domovine.

Narodom svojim On je oče, ne vladar,

Takisto šoli oče je ljubeč vsekdar!

Zato njegova naj zastava slavna

I nam zastava sveta bo!

V okrilji njenem bratje, sestre si bodimo

In večno ji zvestobo prisezimo

In družno v bratski slogi

Besede svete ponovimo vsi:

„Vse za dom in za cesarja

Za cesarja blago — kri!“

Društveni vestnik.

Ptuj. Čeravno v počitnicah, ko je mnogo tovarišev razšlo se kakor lastavice „s teh velih trat na topli jug“, vendar se nas je zbralo k zborovanju dne 1. oktobra meseca t. l. lepo število društvenikov. Gospod predsednik Žiher nam je po pozdravu predstavil gospoda Kranjčiča in Štjanca ml. kot gosta. Potem nam prečita pismo izselivšega se tovariša gospoda Zopfa, ki je opravljal mnogo let v našem društvu vestno svojo blagajniško službo. Predsednik sklene na prijazno pismo odgovoriti. Ker se je izselil tudi marljivi knjižničar gospod Zupančič, prevzel je njegovo službo gospod Kosi — ptujška okolica; blagajno pa začasno gospod Kavkler.

Tovariš, gospod Strelec poroča o „Zavezini“ skupščini v Celju. Njegovemu poročilu dodali so še nekatere pripombe gospodje tovariši, ki so bili tudi takrat v Celju.

Predsednik gospod Žiher pa poroča o zborovanju „Lehrerbunda“ v Ljubnem. Gospod Stopper

je naglašal v svojem govoru jedinstvo med slovenskim in nemškim učiteljstvom, ker se imamo boriti vsi za iste težnje. Ali „Grazer Tagblatt“ je razkričal to za velik greh in pisal v 256. številki: Man traute seinen Augen kaum, wenn man liest, dass dort (v Ljubnem) ohne Widerspruch die Angliederung der slovenischen Lehrer „freudig begrüsst“ werden konnte. . . . Bo pač prav, storiti to, kar je vplivni gospod rekel gospodu Žihru: „Schreiben Sie dem . . . , dass sie ja nicht dieses Blatt halten, und es aufgeben, wo es gehalten wird.“ Gospod Stopper je med drugim tudi omenil, da je od zanesljive strani dobil uverjenje, da presviti cesar ne bodo potrdili zakonskega načrta, ki bi krušil sedanji državni šolski zakon. „Pristasi teh novotarij so le dvakrat v letu patrijotični, namreč, ko se obhaja spomin rojstva in god presvetlega cesarja.“ „Lehrerbund“ se je tudi odločno izrekel proti stalnim šolskim nadzornikom.

Ker je naš gospod predsednik na svojih potovanjih vesten opazovalec vsakojakih razmer, zato je tudi takoj iztaknil, da na graškem kolodvoru prodajajo Slovenke smodke in vžigalnice sv. Cirila in Metoda, na kar posebej opozarja slovenske obiskovalce nemškega Gradca.

Iz prašalne skrinjice: Nek dečko ni obiskoval v tem polletju krščanskega nauka in ni bil zato pripuščen k sveti birmi, čeravno je bil v šolskih naznanilih prejšnjih šest let iz veronauka dobro razredjen. Quot capita tot sensus?!

Prihodnje zborovanje vrši se meseca novembra.

—o.

Iz Ormoža. Ormoško učiteljsko društvo zborovalo je dne 2. septembra meseca t. l. na Humu. Društveni predsednik gospod Anton Porekar izraža svoje veselje nad tako mnogobrojni udeležbi društvnikov, pozdravlja vse navzoče presrečno, posebno častite došle goste. Zahvaljuje se nadalje gospodični Valentinčič-evi za okrašenje šolskih prostorov, osobito zborovalne sobe in za šopke, katere je podarila udeležencem. Kot gostje so nas počastili: gospa Porekar-jeva in gospodje c. kr. vadnični učitelj Marin, phil. Spindler, učiteljskišnik Najžar, višji gimnazijec Jesih in ekonom Kršnik. Svojo odsotnost so opravičili gospodje Vanhnik, Slanc in Anton Kosi.

Dnevni red:

I. Zapisnik zadnjega zborovanja se prebere in odobri.

II. Med dopisi bil je najvažnejši: vabilo in program obnove zbora „Lehrerbunda“.

III. O obnem zboru „Zaveze“ sta poročala gospodična Kralj in gospod Rajšp. Oba poročevalca sta nam podala dobro sliko o izvršitvi dnevnega reda, kakor o drugih manj važnih, a zanimivih dogodkih. Gospod predsednik se jima zahvaljuje v imenu odbora za poročilo.

IV. Podavanje.

1. C. kr. vadnični učitelj gospod Stanko Marin govoril je o formalnih stopnjah, ter nam pokazal, kako je obravnavati različne predmete po formalnih stopnjah. Za jako poučljivo 1½ ure trajajoče podavanje zahvalili so se mu navzoči s splošnim ploskanjem, gospod predsednik pa še posebej v imenu odbora.

2. Gospodična Kancijanilka Pirč-eva podavala je o ženskih ročnih delih. Svojo dobro sestavljeno nalogo razdelila je v tri dele, in sicer: a) Namen in smoter ženskih ročnih del na ljudskih šolah. b) O ročnih delih sploh in c) Razdelitev ročnih del na razne stopnje več in manj razrednih ljudskih šolah. — Gospodična podavateljica je prinesla tudi seboj na ogled slovarček ženskih ročnih del, sestavljen po ravnateljju Schreiner-ju in dr. Bezjaku ter ga toplo priporočala. Prihodnje zborovanje se je določilo na 4. dan novembra meseca t. l.

Po zborovanju smo se malo okrepčali pri gostoljubni obitelji Porekar-jevi, potem pa podali na skupni obed k Zdravcu (Amerikancu). Tukaj so se nam še pridružili ljubi gostje iz Središča, s katerimi smo se razveseljevali pozno v noč. Pohvalno je omeniti, da nam je gospod Zdravec prav dobro postregel. Da nam ta veseli dan še bolj v spominu ostane, fotografiral je celo veselo družbo „jugoslovanski amateur“, ljubeznjivi gospod Marin.

Udeležimo se prav mnogobrojno prihodnjega zborovanja dne 4. novembra meseca v Ormožu!

—a.

Iz goriškega okraja. Nekoliko je zakasnel ta dopis, a „bolje pozno nego nikdar“, pravi pregovor.

Dne 9. septembra meseca t. l. se je vršil letni občni zbor našega učiteljskega društva v popolno zadovoljnost vseh zavednih učiteljev in učiteljic, katerim je pri srcu društveni razvoj in stanovska organizacija. Vseh udeležencev tega bratskega sestanka k resnemu posvetovanju pravega napredka goriškega učiteljstva bilo je 30, med temi 10 dražestnih gospic. Posebno smo se radovali, ko smo zapazili med seboj tudi lansko leto izstopivšega dragega tovariša iz ajdovskega okraja, kateri se je letos vrnil v društveno naročje, ker se je prepričal, da goriški učitelji ne spimo spanje pravičnega, kakor trdi ostala trojica pod Čavnom. Upamo, da tudi ta zapazi društveno delovanje, ker ne spi, temveč zanimivo sledi našemu gibanju in radovedno poizveduje po društvenih razmerah. Nadejamo se, da se še ta vrne v očetovo hišo, kakor se je izrazil „Društvenik“ v 10. številu letošnjega „Popotnika“. Društveni odbor, posebno pa njegov sivi in delavni predsednik, živahni tajnik in resni blagajnik so nam porok, da bo društvo živelo, rastle in delovalo v gmotni blagor vsega goriškega učiteljstva.

Preidimo k zborovanju! Po presrečnem predsednikovem pozdravu prečita gospod tovariš Vekoslav Urbančič zanimiv zapisnik zadnjega posvetovanja, ki je bilo dne 1. julija meseca t. l.

Na to čita gospod tajnik Ig. Križman ml. letno poročilo, iz katerega zreali delavnost, zavednost, a tudi trpka bol odbora radi neopravičenih napadov nekaterih stanovskih tovarišev v naših strokovnih listih. Sleherni poslušalec je želel, da bi se to ne ponavljalo, da bi slovensko učiteljstvo ne mislilo, Bog vé v kako velikanskem prepiru životari naše društvo in sploh goriško učiteljstvo. Odpadli četvorici ali sedaj trojici pa kličemo: „Pokažimo svetu svojo medsebojno ljubav in nesovraštvo!“ Goriško učiteljsko društvo mora biti vsem goriškim učiteljem oziroma učiteljicam nekaj simbol prave stanovske ljubezni, kateri nas draži z ostalimi slovenskimi tovariši v močno falango, nad katero plapolata prap r dične in junaške „Zaveze slovenskih učiteljskih društev!“

Temu izbornemu tajnikovemu poročilu so sledili razni veselji, a tudi žalostni podatki gospoda blagajnika Antona Bajca. Razveselilo nas je posebno to, da imamo še nekaj petakov obrestonosno naloženih v goriški posojilnici. Nasprotno pa nas žalosti, da ima društvo še skoraj cel stotak žalostnega kapitala pri posameznih društvnikih. Ravno ti dolžniki se ne udeležujejo društvenih sej in sploh ne kolegijskega življenja. Te rotimo pri njih stanovski časti, naj plačajo svoje dolgove, da more društvo še višji dvigniti zastavo svoje delavnosti. Sicer pa je občni zbor naložil odboru neprijetno nalogo, naj prejme na lep ali tudi grd način vse društvene dolžnike, da jih prisili izpolniti njih sveto stanovsko dolžnost.

Neutrudni tajnik gospod Ignacij Križman ml. nas je iznanelil s krasnim poročilom „Nazorni nauk“, katero je popolnoma odgovarjalo vsem novejšim pedagoškim in metodiškim zahtevam. Med vsako poročevalčvo besedo se je videla njegova ljubezen do nežne mladine in do šole sploh. Mesto dolgočasnega moralizovanja pri nazornem pouku je priporočal kratke a jedrnatte povestice ali zglede z lakoniškim dostavkom: „Otroci, bodite tudi vi taki!“ Gospod predsednik se zahvali poročevalcu ter ga prosi naj pošlje svoj sestavek našemu ljubljensmu „Popotniku“. * Tej želji so se pridružili vsi zborovalci.

Volitev odbora se je vršila po listkih. Vse glasove so dobili gospodje: dosedanjí predsednik Tomaž Jug, blagajnik Anton Bajc in tajnik Ignacij Križman ml., kar dokazuje, da jih čisla in ljubi sleherni učitelj! Z veliko večino glasov, da skoraj jednoglasno so bili izvoljeni gospica Kristina Doljakova ter gospodje Furlani Leopold, Lavrenčič Matija, Lukančič Tomaž, Poniž Ambrož, Prinčič Edvard. Namestniki so gospodje Čopi Josip, Križman France n Urbančič Vekoslav.

* Vrlo; a dosedaj še nam spis ni došel! Prosimo!
Uredn.

Pri raznih nasvetih smo se največ razgovarjali o „Pedagoškem društvu“, o ustanovitni deželne društva „Samopomoč“ in o postavljanju nagrobnih spomenikov umrlim tovarišem. Pedagoško društvo je za nadaljno izobražbo učiteljev prepotrebno. Njegov ud bi moral biti sleherni učitelj ali učiteljica, posebno mlajši, kateri se morajo vedno dalje izobraževati in popolnovati v svojih znanostih.

To zadevo je občni zbor poveril gospodu Ign. Križmanu, kateri je koj razprodal nekaj društvenih knjig. Kdor želi biti ud, naj se torej oglasi pri njem.

Pravila društva „Samopomoč“ so sestavljena. Sklenilo se je, da prične to za učiteljske sirote prepotrebno društvo poslovati že v letu 1898. in sicer v proslavo petdesetletnega vladanja njegovega Veličanstva, ako ne bode nobenih ovir. Enakéti okrajnih učiteljskih društev priporočamo, da to važno zadevo izvrši prej ko je mogoče. Na delo!

Dalje je občni zbor sklenil, da se letos napravi dostojen nagrobni spomenik na Št. Peterskem pokopališču blagopokojnemu V. Černicu, bivšemu prvemu predsedniku in ustanovitelju našega društva. Pripravljalni odbor (gospodje Jug, Bajc, Lavrenčič in Čopi) naj uredi vso to zadevo tako, da bode, če le mogoče, do dne 1. novembra meseca t. l. dovršena. Po odkritju tega spomenika vršil se bode izvanredni občni zbor v Št. Petru. Tovarišice in tovariši domačega okraja! Hitimo onega dne v Št. Peter, kjer bomo slavili spomin umrlega tovariša ter z njim vred svoj težavni stan! Tudi oni učitelji ali boljše trojica učiteljev, kateri društvo oziroma društvenega odbora ne ljubijo, naj se potrudijo, da si segnemo ob gomili umrlega tovariša bratski v roke, da se vrnejo oni časi sloge in ljubezni, v katerih nam je on predsedoval. Tako najbolje, da najlepše poslavimo spomin svojega umrlega predsednika, katerega blagi duh se zopet dvigne na predsedniško stolico mirit in spraviti razburjene duhove! Vekoslav.

Dopisi in razne vesti.

Brežice, dne 20. septembra mes. 1897. (Okr. učit. konferenca.) Kot zapisnikarju bila mi je moralna dolžnost, da sporočim vrlemu „Popotniku“ o letošnji konferenci. Obilni opravički zakrivali so, da sem se toliko zakasnil. Onim častitim gg. tovarišem, ki so me že podregnili, zatrdim, da to ni prazen izgovor, o čemur jih o priliki lahko uverim. Sedaj pa k stvari.

Dne 4. avgusta meseca t. l. zbralo se nas je v Rajhenburski šoli (o koji hočem le mimogrede omeniti, da so nekateri pogrešali okinčanja z zelenjem in cvetjem), okoli sedemdeset tovarišev in tovarišice in vsem se je bralo veselje in navdušenost

na obrazih, veselje, da bomo vsaj jeden dan svoji pri svojih, navdušenost, da pokažemo šolskim oblastim in ostalemu svetu, kaj smo in kaj želimo.

Kot gost nas je počastil in razveselil velenjeni g. J. pl. Vistarini, vodja c. kr. okrajnega glavarstva, konferenco pa je vodil c. kr. okr. šolski nadzornik g. G. Vodušek, kateri se je v kratkem času svojega službovanja znal tako omiliti tukajšnjemu učiteljstvu, da ga ne spoštuje samo kot nadzornika, temveč ga tudi ceni kot pravega prijatelja.

Po dovršenih formalnostih poroča gosp. nadzornik z veseljem konstatujoč, da so ga uspehi v vzgoji v obče zadovoljili, da se v večini razredov pridno de-

luje, ter da je med tu okrajnim učiteljstvom z novega spoznal marsikoj dobro moč.

Ko je na to radi pomanjkanja učnih vspehovedov na mnogih šolah razložil njih pomen in korist, ko je razkazal, kako jih je sestavljati in kako rabiti, in ko je slednjič njih vpeljavo toplo priporočal, omeni gospod nadzornik, da naj se človek ozre kamorkoli, v vsakem stanu bo našel, da zahtevajo od posameznika vedno več: tako tudi pri učiteljstvu. Vsakemu je torej dolžnost, da se razvija ter popolnjuje. Važna duševna vaja učiteljeva je skrbna vsakdanja priprava.

Na to so sledili mnogi lepi in dobri migljaji in navodila, ki kažejo razumnega šolnika in so mu v čast.

Razpravljali smo o treh nalogah in sicer:

a) Vzgojna naloga ljudske šole. Katere oblastnijske naredbe bi znale zlasti pospeševati to nalogo ljudske šole?

b) Razmerje pouka v realijah k čitankam.

c) Obravnava Cesarske pesni — učni poskus za višjo stopnjo.

O prvi nalogi je poročal g. nadučitelj Matko ter nam podal mnogo lepih in zdravih mislij; nekatere hočem tukaj ponoviti.

Vzgoja naj ustanavlja popolnosti, napake pa zabranjuje in popravlja. Ubogljivost je neobhodno potrebna, vendar pa ni svrha, ampak le sredstvo pri vzgoji. Otrok naj vzgojitelju zaupa, pa tudi učitelj učencu.

Naravne kazni so ostreje in bolj gotove od umetnih, toda bodimo varični z njimi, kajti ni svrha vzgoje, da bi voljo zatrli, ampak da bi jo vodili in obrazili. Oblastnija bi morala skrbeti za take priprave, da bi imeli otroci vedno primerne opravke. Skrivne napake so nevarnejše od očitnih itd. Jako času primerne zahteve so bile pa sledeče, ki so se z burnim odobravanjem vsprejele: Kaznujte krčmarje, ki iz dobičkarije vsiljujejo otrokom vpojno pijačo! Ne dajajte otrokom vsakdanjih časopisov v berivo! Zatrte umazane liste! Podpirajte mladinske spise! Zločina mladine iščite pri odraslih, a ne zvrčajte ga na šolo! Skrbite za domačo vzgojo! Odpomozite revščini! Dajte otrokom primernih prostorov, kjer se naj igrajo. Otroke, ki živali trpinčijo, in tičem gnjezda razdirajo, naj zgrabijo in zaprejo varstvene osebe! Kaznujte stariše, ki otroke slabo vzgojujejo in odraslene, ki jim dajejo slabe vzglede! Skrbite za prisilne vzgojevalnice! Razne borbe, kot politične, verske in narodne ovirajo vzgojo — za-
branite jih torej! Zavračajte napade na šolo in učiteljstvo!

Nadučitelj Rudl: Predruženje ljudsko - šolskega zakona bilo bi na škodo vzgoji; kar je padlo, je treba pridobiti. Krajni šolski svet naj ima na skrbi samo administrativne reči. 14letni učenci naj se odpustčajo še le koncem šolskega leta. Zboljšajte

materijelno stanje učiteljev, ter odstranite naslov: podučitelj. Povzdignite izobrazbo učiteljev, pa če je imel kateri nesrečo, da je prišel v disciplinarno preiskavo, ne obešajte tega na veliki zvon. Vpeljite Niemec-ev vzgojevalni zakon, odpravite § 24 šolskega in učnega reda.

Tudi nadaljni razgovor je bil zanimiv in so se ga udeležili razun gospoda nadzornika marsikoji tovariši; konečno pa je bilo vsprejetih 17 Matkovih in 19 Rudl-novih tez, koje priobčim o drugi priliki, ako se „Popotnik-ovi“ čitatelji zanimajo zanje.*

Po polurnem odmoru poročal je g. nadučitelj Moric o drugej nalogi prav temeljito in tudi razgovor je bil jako živahen, a na predlog g. nadučitelja Mešičkega se je konferenca izrekla, da se strinja s spomenico, koje je svoječasno izročila „Zaveza slovenskih učiteljskih društev“ visokemu naučnemu ministerstvu gledé preosnov slovenskih šolskih knjig in se pridružuje dotičnej prošnji. O tretjej nalogi je poročal g. nadučitelj Skubic in kot drugi referent g. Eksel. Razgovora sta se udeležila razun gospoda nadzornika in referentov še gg. Skalovnik in Šetinec, pa gospe Pirc in Tramšek.

Odposlancem k deželni učiteljski konferenci so izvoljeni: za breški okraj g. nadučitelj Tomine, za kozjanski okraj g. nadučitelj Moric in za sevniški okraj g. nadučitelj Skalovnik.

Samostojne predloge so stavili gg. Knapič, Rudl in Moric. Gledé predloga, naj bi se potnina k učiteljskim konferencam zvišala in na dan konference izplačala, obrne se gospod nadzornik osebno do navzočega načelnika okr. šolsk. sveta, g. pl. Vistarini-ja s prošnjo, naj blagovoli podpirati dotično željo učiteljstva.

Gosp. pl. Vistarini obljubi, da bo storil vse, kar je v njegovi moči, da se izpolni ne samo ta želja učiteljstva, ampak tudi druge.

Učiteljstvu pa s toplimi besedami polaga na srce, naj složno v kolegijalnosti deluje, naj ne pozna razločka, če je eden nemški, drugi pa slovenski učitelj; to naj bo učitelju vse jedno, kajti le v edinosti je moč. Kakor je nekdaž Konstantin Veliki videl na nebu zmagovalno znamenje v podobi sv. križa, enako zmagovalno znamenje naj bo učiteljstvu izrek: Viribus unitis. — Le pod tem znamenjem bo zmagalo učiteljstvo!

Gospod nadzornik zahvali vse navzoče na njih vstrajnosti, zlasti pa gospodje referente, priporoča kolegijalnost, omeni vsopodbudno učiteljski društvi naših okrajev, želi da bi bili edini, bratje med sabo, kajti le potem bomo tudi pravi učitelji, vzgojevalci in osrečevalci naroda.

Gospod Moric se med burnim odobravanjem vseh navzočih zahvali obema gospodoma, ter obljubi gospodu nadzorniku, da se bomo tim raje ravnali

*) Le na dan z njimi!

po njegovih navodilih, ker smo našli v njem pravega prijatelja učiteljev. Span.

Iz savinjske doline. [Konec.] Sprejmejo se naslednji stavki:

1. Pri jezikovnem pouku je zasledovati vse-skozi dve strani: teoretično in praktično; teoretično stran jezikovnega pouka je iskati v slovnici, praktično pa v usposobljenosti, svoje misli po vsebini pravilno izraževati.

2. V začetku je nazorni nauk, pozneje pa berilo središče skupnega jezikovnega pouka.

3. Pred vsem naj se skozi celo šolsko dobo skrbi za pridobitev jasnih pojmov in obilico mislij in s temi in na teh naj se razvijajo slovniska pravila; najprej misliti, potem govoriti; najprej pojmi, potem slovnica.

4. Ker ljudski šoli določeni, omejeni čas, duševna sposobnost učencev in razne druge okoliščine stavijo pri pouku razne zapreke, naj se iz slovniske stvarine loči strogo bistveno od nebitvenega ter naj se poučuje bistveno kolikor mogoče natančno, nebitveno pa naj se kolikor mogoče omeji.

5. Da se slovniski pouk ne sprevrže v neplodovito delo brez reda, naslanja naj se na dobrovrejeno slovnico.

6. Pri razvijanju posameznih slovniskih pravil se je ravnati po sledečem načelu: učenec naj se uči spoznavati vsako slovnisko pravilo na vzglednih stavkih, iz teh naj sam po navodu učiteljevem razvije ali posname dotično pravilo, katero naj se pozneje na pripravnih berilih uri in utrdi.

7. K pravilnemu uporabljenju materinega jezika ima učence napeljevati razun slovnice skupno šolsko poučevanje, zlasti pa drugi jezikovni pouk, namreč: vaje v čitanju, vaje v ustnem prednašanju in ustnem izraževanju, in vajam v jeziku odločiti se ima več časa, ko slovnici.

8. Največe važnosti za izobrazbo v maternem jeziku je čitanka; zato se ima v njej nahajati izbor tega, kar se nahaja v književnosti najlepšega, najljubeznejšega in najvzvišenejšega; tudi dobro urejene šolarske knjižnice so v tem oziru važnega pomena.

O šolarskih knjižnicah poroča gosp. Zotter — Gomilsko. Razprava bila je temeljita. Omenim o tej točki le to, da se je večina konferenčnih udov udeležila važne razprave. Sprejele so se slednjič z malimi dohodki poročevalčevi stavki.

1. Dobro urejena in vestno uporabljena šolarska knjižnica pospešuje intelektualno naobrazbo mladine, a) ker širi nje duševno obzorje in utrjuje v šoli pridobljeno znanje, b) ker jej vzbuja veselje do čitanja ter jo vnema za samostojno nadaljno izobraževanje.

2. Ona pospešuje tudi moralično naobrazbo mladine, a) ker jej blaži srce in včvrsti posebno nje verski in patrijotični čut, b) ker jej krepi voljo in jo nagiblje k navrstvenim dejanjem.

V dosego tega smotra pa je potrebno nastopno:

1. Poklicana šolska oblastva naj z vsemi sredstvi delujejo na to, da se na vsakej šoli šolarska knjižnica ne le ustanovi, marveč vsako leto primerno pomnoži.

2. Vsakemu učitelju pa bodi skrb, da se natančno seznani z vsebino vseh knjig, nahajajočih se v šolarske knjižnici dotične šole.

Gledé uporabe šolarske knjižnice:

1. Vsaka knjiga naj se po vsebini in obliki oceni v domačej učiteljski konferenci, predno se uvrsti v šolarsko knjižnico.

2. Nobena knjiga naj se ne izposujuje nevezana.

3. Učitelj naj se drži pri izposojevanju spredaj naznačenega reda, oziraj se pa vendar tudi na učencevo individualnost.

4. Učitelj-razrednik naj po možnosti določi ne le učenca, marveč tudi knjigo, katero je istemu vročiti.

5. Učitelj naj skrbi, da privadi učence pre-mišljenemu čitanju, a) ako jih izpodbujajo, da mu donesajo neznane izraze in rečnice v tolmačenje, b) ako jih prilično večkrat izprašuje o vsebini prečitanega spisa, c) ako se privatno berilo v spisne vaje uporabi.

6. Nobenemu učencu naj se ne posodi hkratu več nego ena knjiga.

7. Knjižnica naj bode začeti od 4. šol. leta vsem učencem dostopna.

8. Knjižnica naj se odpira vsak teden, vsaj tekom zimskega časa.

9. Obče se želi, da „Zaveza“ zopet začne izdajati „Knjižnico za mladino“ in se zbrano učitelstvo zaveže, da jo bode po svojih močeh podpiralo in pristavi se želja, da se knjižnica uradno priporoča.

O stanju okrajnih učiteljskih knjižnic poročata: Kocbek in Meglič.

Volitve: V stalni konferenčni odbor in knjižnični odsek se izvolijo za gornjegraški okraj: Kocbek, Schechel, Dedič, Wudler; za vranski okraj pa: Meglič, Zotter, Farčnik, Jarc. V prihodnjo deželno učiteljsko konferenco se pa izvolita: Praprotnik in Meglič. Nasvet zaradi vpeljave Majcen-Koprivnik-ove Začetnice bil je soglasno vsprejet.

Na to se predsednik zahvali udeležencem na vnetih razpravah in debatah dnevnega vsporeda, zapisnikarjema pa na vztrajnosti, nakar se mu Kocbek srčno na spretnem vodstvu zahvali. Gospod nadzornik konečno še opozori, naj bi učitelstvo skrbelo, da se prihodnje leto cesarski jubilej do-stojno in primerno slavi.

Ogledali smo si še lepo in vzorno razdeljeno novo šolsko poslopje, katero stoji v veselje šolske mladine in učiteljstvu, vrlim Mozirjanom pa v slavo!

(Osebna vest.) Naučni minister je učitelja v Šmarji, gosp. Konrada Črnologarja imenoval konservatorjem centralne komisije za ohranitev umetniških in zgodovinskih spominkov.

(Razširjene šole.) C. kr. deželni svet štajerski je odredil, da se dvorazredne ljudske šole v Loki pri Zidanem mostu, Št. Juriju ob Taboru in v Spodnji Polskavi razširijo v trirazrednice, mestna četirirazredna dekliška ljudska šola II v Mariboru pa v petrazrednico.

(Šolski dom v Gorici.) Za zgradbo lastnega poslopja za slovenske šole v Gorici ustanovilo se je posebno društvo „Šolski dom“, katero je tekom nekaj dnij nabralo blizu 6000 gld.

(Ebenhoch) je svoj znani šolski predlog v državnozborni seji dne 5. t. m. s nekimi spremembami §§ 2, 3 in 21 ponovil. 3. odstavek § 2 ima se glasiti v novem predlogu tako-le: „O potrebi delitve otrok po njih veroizpovedanju in narodnosti odločuje deželno zakonodajstvo“. — V 3. paragrafu pa so se vsprejela k obveznim učnim predmetom še: „ženska ročna dela za deklice“. — § 21. ima se glasiti: „Šolska obveznost se prične z dopolnjenim šestim letom in ima trajati za vsakdanji pouk sploh osem let. Vse druge uredbe z ozirom na čas in način šolske obveznosti pripadajo deželnemu zakonodajstvu. Zlasti ima to pravico, skrajšati vsakdanji pouk v kmetskih občinah na sedem ali šest let. V tem slučaju pa se ima zakonito skrbeti za primeren eno-, oziroma dveletni nadaljevalni pouk; deželno zakonodajstvo more ta nadaljevalni pouk (nedeljsko šolo itd.) razširiti na daljni dve leti do 16. leta“.

(Izpiti učne usposobljenosti) se začno pred ljubljansko izpraševalno komisijo za ljudske in meščanske šole dne 8. novembra meseca jutraj ob osmih.

(Kopitarjeva slavnost.) Ker se je opustilo pokopališče sv. Marka na Dunaju, kjer je pokopan naš preslavni Jernej Kopitar, je sklenila „Slovenska Matica“ v svoji CX. seji dne 10. maja meseca t. l., da se njegovi umrjoci ostanki preneso v domovino. Kopitarjevi umrjoci ostanki se slovesno izkopljejo na pokopališču sv. Marka na Dunaju dne 10. oktobra meseca t. l. ob 2. popoldne, prepeljejo v Ljubljano in tukaj pokopljejo pri sv. Krištofu. Slovesni pogreb v Ljubljani bo dne 12. oktobra meseca 1897. l. ob 4. uri popoldne z južnega kolodvora.

(Učiteljsko društvo v Mariboru) je imelo pred kratkim svoj občni zbor, na katerem je soglasno pritrdilo naslednjemu, za nemški učiteljstvo v Mariboru jako značilnemu predlogu: „Z ozirom na to, da je nemški narod v Avstriji prisiljen k trdemu boju proti Slovanom in smo učitelji po svojem stanu pred vsemi poklicani, biti sobojevniki

našega stiskanega naroda v njega sveti borbi; dalje z ozirom na to, da v takih trdih časih ne gre, radi hrepenenja po materialnem blagostanju, sklepati z jednim delom sovražnikov našega naroda posebne zveze: izrekamo o dogodbah na letošnjem učiteljskem shodu v Ljubnu — kjer so bili Slovenci brez ugovora prijazno pozdravljeni, kjer so bili proti pravilom voljeni v odbor trije Slovenci (prej vedno le dva!) kot jedini zastopniki Spodnjega Štajerja in kjer je bilo sklenjeno, ustanoviti pedagoški list v varstvo nemških in slovenskih učiteljskih društev — najostrejšo grajo in sodimo, da ravnamo popolnoma v smislu vedno nemški mislečega štajerskega učiteljstva, ako predlagamo: 1. Mariborsko učiteljsko društvo zahteva, naj se proti pravilom izvršena volitev treh Slovencev v Zavezini odbor razveljavi in 2. zahteva tako premembo pravil, da se omogoči ustanovitev nemško-štajerske zaveze in nje pristop k „nemško-avstrijski Zavezi“. Zajedno je društvo sklenilo, da izstopi iz zaveze štajerskih učiteljskih društev, ako se navedenim zahtevam ne ugodí. Komentirati tega sklepa pač ni treba!

(Razkritje nagrobnega spomenika) pok. c. kr. učitelju v Idriji Antonu Levsteku, katerega je postavilo „društvo učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“, vršilo se je minoli četrtek dne 7. t. m. s petjem in nagrobnim govorom na prav slovesni način. Čast!

„Poduk v igranju na citrah.“ Sestavil Fr. S. Koželjski. 1897. Založil L. Schwentner, knjigarna v Brežicah ob Savi. — Ravnokar je izšel III. zvezek te šole za pouk v igranju na citrah, katero najtopleje priporočamo. Cena 1 gld. 30 kr. Naroča se pri založniku v Brežicah.

„Popotnikov kolčedar za slovensko učiteljstvo“ za leto 1898. torej ne izide, ker se je — kakor poroča zadnja „Soča“ in nam je pisal gospod založnik sam — do sedaj oglasilo le 80 naročnikov. Stanovska zavednost, kje si! Vedno tarnamo, da ne uživamo potrebnega stanovskega ugleda, a kjer je na nas, da bi ga pospeševali, obračamo vzgledni požrtvovalnosti malomarno hrbet. Gospóda draga! — žalostno pa resnično! — Tako ne dosežemo kedaj z lahka zaželjenega smotra!

(Pozor na prilogo!) Denašnji številki priloženo je oznanilo R. Miličeve tiskarne v Ljubljani, s katero se pozivlja učiteljstvo na naročbo zbirke pesmi: „Iz luči in teme“. Založil E. Gangl. Cena elegantno vezanemu izvodu 1 gld.

Premembe pri učiteljstvu. Gospod Jakob Pukmeister, učitelj v Črešnjevcah, dobil je službo učitelja-voditelja na Keblu, gospod Simon Vodenik, podučitelj v Slovenski Bistrici, pa mesto učitelja-voditelja pri Marija Reki. — Gospod Karol

Gaischeg, podučitelj na deški ljudski šoli III. v Mariboru, pride na deško šolo II., na njegovo mesto na šolo III. pa učitelj gospod Fr. Stebich iz Eisenerza. Gospod Janko Pušenjak, začasni podučitelj pri sv. Križu blizu Ljutomeru, je definitivno nameščen. — Gospod Jožef Troha, učitelj v Dobovcu (Kranjsko), dobil je podučiteljsko mesto v Zavrču, gospod Alojzij Bajec, suplent v Gorici, podučiteljsko mesto v Podčetrtku, gospodična Otilija Fajgelj, učiteljica v Komnu na Prim., pa podučiteljsko mesto v Zrečah. — Gospod Janez Glinšek, absolviran učiteljskišnik in vojaški odpuštnik, je nameščen za podučitelja pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, bivši učitelj gospod Ivan Kopa za nadomestnega podučitelja na okoliški šoli v Ptuj. Gospod Peter Kavčič, učitelj pri Novi cerkvi (Ptuj), dobil je radi bolehnosti dopust in je kot njegov namestnik v službi nastavljen bivši učiteljskišnik g. Karol Korošec. Na novo so namešteni učiteljskišni abiturijentje oziroma abiturijentke, in sicer gospodične: Franč. Bayer iz Ljubljane kot nadomestna učiteljica za obolelo učiteljico, gospodično Marijo Trstenjak na dekliški šoli ptujske okolice, Emilija Muška iz Rojana pri Trstu za podučiteljico pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, Hildegarda Rieger iz Koroškega za pomožno učiteljico na dekliški šoli v Slovenski Bistrici, Olga Burgarell iz Ljubljane, za podučiteljico na Zidanem mostu, Antonija Fux za podučiteljico pri Sv. Jederti nad Laškem, Marija Miklič iz Ljubljane za podučiteljico v Gomilskem, Ana Steska za podučiteljico v Rimske toplice, dalje gospodje:

Fr. Irgolič iz Središča za pomožnega učitelja na deški okoliški šoli v Ptuj, Tone Hohnjec iz Št. Petra pod sv. gor. za podučitelja v Podsredi, Ivan Časl iz Radomirja za podučitelja v Gorici pri Rečici, Vinko Škof iz Bizeljskega za podučitelja v Hrastniku, Ivan Piliš iz Levca za podučitelja v Št. Lovrencu pri Prozinu, Ivan Polak iz Višnje gore pa za podučitelja v Dolu pri Hrastniku. — Gospica Karolina Budešinsky v Podčetrtku in gospa Pavla Vrečko-Jonke v Podsredi ste se službam odpovedali. — Gospica Friderika Potočnik je nameščena kot učiteljica ženskih ročnih del na obeh šolah v Brežicah. — Ljubljanski mestni šolski svet je imenoval pomožnim učiteljem na I. mestni deški petrazrednici gospoda Henrika Petrasa, pomožnim učiteljicam na mestni dekliški osemrazrednici gospodično Jakobino Tomč-ovo, Marijano Prosenč-ovo, Boženo Sernč-ovo (dosedaj volonterka na mestni nemški šestrazredni dekliški šoli) in abiturijentko gospodično Ano Pfeifer-jevo. Za pomožni učiteljici na mestni nemški dekliški šestrazrednici ste nameščeni: gospodična Gabrijela Cidrich-ova in bivša ondotna volonterka gospodična Ema Wurner-jeva; kot volonterke s pravico do dveletne prakse se na lastno prošnjo sprejmó: na mestni dekliški osemrazrednici izprašane učiteljske kandidatkinje gospodične: Ivana Kušar-jeva, Leopoldina Kališ-eva, Emilija Rojč-eva in Marija Dev-ova; na mestni nemški dekliški šestrazrednici pa izprašane učiteljske kandidatkinje gospodične: Adela Rizzi-jeva, H. Junowicz-eva in H. Lanzinger-jeva.

Št. 579, II.

Natečaj.

(Učiteljsko mesto.)

Na štirirazredni ljudski šoli v Črešnjevcah je tekom zimskega tečaja umestiti učiteljsko mesto.

Prosilci oziroma prosilke za to mesto naj vložijo svoje prošnje, katere je opremiti s spričevalom zrelostnega izpita in učne usposobljenosti, predpisanim potem pri krajnem šolskem svetu v Črešnjevcah do 25. oktobra meseca 1897. l.

Okr. šol. svet Slovenjebistriški, dne 21. septembra meseca 1897. l.

1—2

Predsednik: Kankowsky s. r.

Št. 288, I

Razglas.

Izpitni učne usposobnosti za občne ljudske in za meščanske šole prično pri podpisani komisiji v letošnjem jesenskem obroku dne 2. novembra mes. t. l. ob 8. uri zjutraj.

Po predpisu opremljene prošnje dovoljenja k tem izpitom morajo priti predpisanim potem najpozneje do 28. oktobra mes. t. l. k ravnateljstvu komisije.

C. kr. izpraševalna komisija za občne ljudske in za mešč. šole v Mariboru, dne 25. septembra mes. 1897.

H. Schreiner,
ravnatelj komisije.

Tovariši in tovarišice, kupujte in naročujte „Knjižnico za mladino“!

 Z današnjo številko preidemo v zadnjo četrtletje „Popotnikovega“ XVIII. letnika in mnogo naročnikov se vkljub večkratnemu opominu po listu in z dopisnicam ni odzvalo svoje dolžnosti. Prosimo torej še enkrat in to tem nujnejše, da se vsak, kateri je kaj na dolgu, spomni svoje častne dolžnosti in nam ne dela nepotrebnega truda in stroškov. Slednjič naj vsak pomisli, da brez denarja našo podjetje vspevati ne bi moralo.

Upravištvo.

Vsebina. I. Glavna skupščina „Štajerske učiteljske zaveze“ dne 13. in 14. sept. mes. t. l. v Ljubnem. — II. Slovniška teorija Kernova. (Dr. Bezjak.) (XIX.) — III. Še nekoliko mislij o jezikovnih vajah. (Robič.) — IV. Listek. (Prolog.) — V. Račun „Zaveze slov. učit. društev“ za IX. upr. leto 1897. — VI. Društveni vestnik. — VII. Dopisi in razne vesti. — VIII. Natečaj. —

Lastnik in založnik: „Zaveza“

Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.